

20 Νοεμβρίου 2016

Ο Σφυγμός του Αγίου Όρους

[Γενικά](#) / [Άγιον Όρος](#) / [Πεμπτουσία](#)

image not found or type unknown

Δημοσιεύεται κατωτέρω η εισήγηση τού Σεβασμιωτάτου στήν παρουσίαση τού πολύτομου έργου τού Γέροντος Μωϋσή τού Αγιορείτου μέ τίτλο «Μέγα Γεροντικό εναρέτων αγιορειτών τού εικοστού αιώνας», στήν αίθουσα τού Φιλολογικού Συλλόγου «Παρνασσός», 7-2-2012.

Εκτός από τόν Σεβασμιώτατο, τό έργο παρουσίασαν ο Ηγούμενος τής Ιεράς Μονής Χιλανδαρίου Αγίου Όρους π. Μεθόδιος, ο Πρωτοπρ. π. Γεώργιος Μεταλληνός, ο Ιερομόναχος π. Ιερώνυμος Σιμωνοπετρίτης, καί ο Πρωτοσύγκελλος τής Ιεράς Μητροπόλεως Φλωρίνης π. Ιουστίνος Μπαρδάκας.

Τήν εκδήλωση τίμησε μέ τήν παρουσία του καί απηύθυνε χαιρετισμό ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών καί Πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος.

Έχω γράψει πολλές φορές σέ βιβλία καί έχω μιλήσει σέ διάφορα ακροατήρια γιά τό Άγιον Όρος καί τήν ζωή του, από τήν ανατολή έως τήν δύση. Σέ μιά ομιλία μου καί συζήτηση πού έγινε σέ Ορθοδόξους φοιτητές καί επιστήμονες στήν Δαμασκό τής Συρίας καί κράτησε περίπου μιά ολόκληρη μέρα (9 ώρες) στό τέλος κάποιος αραβόφωνος Ορθόδοξος είπε μέ δυνατή φωνή: «Μάς μέθυσες από τό κρασί τού Αγίου Όρους». Πράγματι, τό Άγιον Όρος διαθέτει ένα δυνατό κρασί, άκρατον οίνον, ανέδειξε μοναχούς πού ήταν μεθυσμένοι από τήν νηφάλια μέθη καί γι' αυτό ως μεθυσμένος μπορεί κανείς νά γράψη, νά μιλήση καί νά ακούση γιά τό Άγιον Όρος.

Σέ ένα άλλο τριήμερο σεμινάριο στήν Τακόμα τού Σιάτλ τής Αμερικής άκουσαν γιά τρεις ημέρες περίπου 200-300 προσήλυτοι στήν Ορθοδοξία γιά τήν διδασκαλία τού αγίου Γρηγορίου τού Παλαμά μέ ενδιαφέρον, προσευχή καί κατάνυξη, σέ συσχετισμό μέ τήν σύγχρονη ζωή τού Αγίου Όρους καί είπαν ότι οσφράνθηκαν τήν ατμόσφαιρα τού Αγίου Όρους. Παντού ο λόγος περί τού Αγίου Όρους προκαλεί ενδιαφέρον καί προσευχή.

Η συγγραφή τού τρίτομου έργου τού π. Μωϋσή μέ τίτλο «Μέγα Γεροντικό εναρέτων αγιορειτών τού εικοστού αιώνας» μού δίνει τήν ευκαιρία γιά μιά ακόμη φορά νά εκφράσω τήν αγάπη μου γιά τό Άγιον Όρος πού γνώρισα καί τήν σημασία του γιά τήν Ορθόδοξη Εκκλησία γενικότερα, αλλά καί τήν ανθρωπότητα, γιατί παρουσιάζει έναν τρόπο ζωής πού είναι δυσεύρετος. Γιά νά καταλάβη κανείς τό Άγιον Όρος χρειάζεται νά τό προσεγγίση μέ τά μάτια τής καρδιάς, μέ τόν έσω άνθρωπο, τήν ορμή τού πνεύματος, γιατί τό φώς του είναι τόσο δυνατό πού τυφλώνει τόν άρρωστο οφθαλμό καί η ακοή τόσο ισχυρή πού σπάζει τά τύμπανα, τά οποία είναι συνηθισμένα νά ακούνε συμβατικές φωνές.

1. Η προσωπική μου προσέγγιση τού Αγίου Όρους

Άκουγα γενικά γιά τό Άγιον Όρος από τήν μικρή μου παιδική ηλικία, αφού ο πατέρας μου πρίν παντρευτή είχε ισχυρά επιθυμία νά μονάση στό Άγιον Όρος καί έκτοτε ζούσε συνεχώς μέ τήν αναφορά του σέ αυτό. Διάβαζε βιβλία πού εξέφραζαν τό Άγιον Όρος καί τήν αγιορείτικη ζωή καί μάς μεγάλωσε μέ αγιασμένες διδασκαλίες καί ιστορίες ασκητών. Από μικρός γνώρισα έναν αγιορείτη Μοναχό πού μόναζε στά Ζαγοροχώρια, τόν π. Ιάκωβο Βολοδήμο, πού μού μίλησε πρώτη φορά γιά τήν ευχή.

Τήν δεκαετία τού '60 γνώρισα προσωπικά τό Άγιον Όρος. Η προετοιμασία μου

έγινε στό Πανεπιστήμιο μέ τήν εκμάθηση τής παλαιογραφίας, δηλαδή διδάχθηκα νά διαβάζω τούς κώδικες μέ τά βιβλικά καί πατερικά κείμενα. Μέ αυτό τό κίνητρο εξωτερικά, αλλά καί μέ τήν καρδιακή μου αναζήτηση πλησίασα τό Άγιον Όρος γιά νά μελετήσω μαζί μέ ομάδα συμφοιτητών μου καί Καθηγητών στίς Βιβλιοθήκες τών Μονών τού Αγίου Όρους, μόλις είχε γιορτασθή η χιλιετηρίδα του (1963), καί τότε υπήρχαν κοσμικοί άνθρωποι πού περιέγραφαν τίς γιορτές εκείνες ως τόν επιθανάτιο ρόγχο του. Όμως τό Άγιον Όρος δέν πεθαίνει εύκολα, γιατί διαθέτει άλλους ρυθμούς, καί τότε πού φαίνεται ότι τελειώνει στήν πραγματικότητα τελειούται, ανασταίνεται καί ζωογονείται.

Πλησίασα τό Άγιον Όρος ένα πρωϊνό -βαθύ όρθρο- τού Ιουνίου τού έτους 1966. Τά μάτια τού σώματος μου μαγεύονταν από τό καταπληκτικό τοπίο πού έβλεπαν καί τά μάτια τής καρδιάς μου προσπαθούσαν νά συλλάβουν αυτό πού δέν φαινόταν εξωτερικά, νά αισθανθούν τόν τόπο τού μυστηρίου εκστατικά. Ξεκίνησα από τίς βιβλιοθήκες τών Ιερών Μονών, σέ συνδυασμό μέ τίς αγιορείτικες ακολουθίες, πού μου φαίνονταν σάν μιά νεκροαναστάσιμη ζωή κουβέντιαζα μέ τούς μοναχούς καί καταλάβαινα ότι είχαν άλλο ήθος καί χρησιμοποιούσαν άλλη γλώσσα άκουγα τίς συνομιλίες τους, πού είχαν μιά ιδιαίτερη χάρη καί αναφέρονταν σέ άλλα ζητήματα έβλεπα έναν κόσμο πού ερχόταν από παλαιά καί εξέφραζε μιά άλλη παράδοση πολύ διαφορετική από τήν στοχαστική-ακαδημαϊκή νοοτροπία καί τήν ηθικίστικη γνώση πού συναντούσα έως τότε έβλεπα μιά νεκροαναστάσιμη πολιτεία. Σάν νά ξυπνούσα από έναν ύπνο καί έβλεπα άλλους ανθρώπους, πού έρχονταν από κάποιο άλλον πλανήτη, μέ άλλα χαρακτηριστικά, άλλη νοοτροπία, άλλη βιοτή.

Από τίς βιβλιοθήκες καί τούς κώδικες, πέρασα στήν ζωή τών κοινοβιακών καί ιδιορρυθμων Μονών -πού τώρα εξέλιπαν ανοίχτηκα στήν σκητιώτικη ζωή καί τήν έρημο περπάτησα ώρες ολόκληρες μέσα στά ήσυχα καί αγιασμένα μονοπάτια τού Αγίου Όρους, πού συνδέουν όλες τίς Ιερές Μονές πέρασα από απότομους, κρημνώδεις βράχους γνώρισα σοφούς καί απλούς μοναχούς, λογάδες καί σιωπηλούς, κατά Χριστόν σαλούς, ανυπόδητους καί μονοχίτωνες, αλλά καί σοφούς καί ευπαιδευτους, πού στέκονταν θαυμάσια σέ κοσμικά ακροατήρια είδα μάτια έντονα καί διεισδυτικά, αγνά, ήρεμα, γλυκά, αλλά καί μερικά πονηρά πού αποτελούσαν τήν παραφωνία τού Όρους μοιράστηκα τό φαγητό καί τό ποτό τους, αλλά καί τόν γλυκύτατο λόγο τους άκουγα λόγους γιά τόν θάνατο καί τήν ζωή αγάπησα τήν νύκτα καί τόν όρθρο, τίς αγρυπνίες μέ τό παιχνιδιάρικο ψάλσιμο προσευχήθηκα στά μονοπάτια καί κάτω από τά δένδρα, στους βράχους καί τίς σπηλιές ξαγρύπνησα σέ ολονύκτιες ακολουθίες, αλλά καί σέ μικρά εκκλησάκια, καί μάλιστα στίς απλωταριές, σέ καλοκαιρινές ολόφεγγες βραδιές.

Τό κυριότερο είναι ότι στίς επανειλημμένες επισκέψεις μου άκουσα τήν μυστική

κραυγή τού Αγίου Όρους, τόν εσωτερικό κτύπο τής καρδιάς του, τόν ρυθμό τής εσωτερικής μυστικής ζωής του. Είδα τό Άγιον Όρος ως έναν ζωντανό άνθρωπο, πού έχει πνευμόνια μέ τά οποία αναπνέει τό οξυγόνο τής αιωνιότητας στόμα γιά νά κραυγάζη ακατάπαυστα καί νά βρυχάται από πείνα καί δίψα γιά Θεό καρδιά πού έχει τόν ρυθμό τής εσωτερικής νοεράς προσευχής, μέσα από τήν οποία βγαίνει μιά δυνατή φωνή μέ τήν επένδυση τής σιωπής σώμα πολυόμματο, σάν τά Χερουβείμ, πού βλέπουν μακρυστά. Όλα αυτά άν καί φαίνονται αντίθετα μεταξύ τους, εν τούτοις είναι αρμονισμένα.

Σέ όλες τίς μετέπειτα επισκέψεις μου, στίς δεκατίες τού '60, '70, '80, είχα κέντρο τήν Νέα Σκήτη, μιά ευλογημένη από κάθε πλευρά περιοχή, μένοντας στό καλύβι τού Αρχιμανδρίτου Σπυρίδωνος (Ξένου), πού τόν είχα Διευθυντή στό οικοτροφείο τού Αγρινίου, κατά τά μαθητικά μου χρόνια, μιά ισχυρή φυσιογνωμία, πού εξέφραζε τήν αρρενωπότητα τών αγιορειτών Πατέρων, μέ τόν αυθόρμητο, διεισδυτικό, ελεγκτικό λόγο, αλλά καί τήν μητρική καρδιά, όταν χρειαζόταν. Από τήν Νέα Σκήτη, όπου ασκούσαν ευλογημένοι Πατέρες καί διατηρώ συγκινητικές αναμνήσεις στήν καρδιά μου, ως πολύτιμο θησαυρό, ξανοιγόμουν, ως σέ ορμητήριο πνεύματος, στήν έρημο τού Αγίου Όρους.

Στό Άγιον Όρος γνώρισα έναν άλλον κόσμο, μιά άλλη Ήπειρο, γύρισα στό παρελθόν καί αισθανόμουν τό μέλλον, είδα πώς περίπου ζούσε ο Αδάμ πρό τής πτώσεως, πώς θρηνούσε μετά τήν έξοδο από τόν Παράδεισο, πώς ζούσε μέσα στόν άδη καί πώς ζή τώρα στόν Παράδεισο. Γνώρισα πολλούς αγιορείτες πού ζούσαν όλες τίς φάσεις τής αδαμικής ζωής, δηλαδή τής προπτωτικής, τής μεταπτωτικής, καί τής εσχατολογικής. Τό Άγιον Όρος είναι σέ μικρογραφία ολόκληρη η πνευματική αυτοβιογραφία τής ανθρωπότητας, μέ τίς πτώσεις καί τίς αναστάσεις, τήν κοινωνικότητα καί τήν αναρχία, τήν ηθική καί τήν ασκητική, τήν λογική καί τήν υπερλογική, τόν βίο καί τήν ζωή.

2. Ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς γιά τό Άγιον Όρος

Από φοιτητής ασχολήθηκα ιδιαίτερα μέ τόν βίο καί τήν διδασκαλία τού αγίου Γρηγορίου τού Παλαμά καί σέ αυτό οφείλω μεγάλη ευγνωμοσύνη στόν μακαριστό Καθηγητή μου Παναγιώτη Χρήστου καί τούς τότε συνεργάτες του, γιατί μάς άνοιξαν τά μάτια σέ αυτή τήν διδασκαλία πού είναι η καρδιά τής ορθόδοξης θεολογίας, αλλά καί τού Αγίου Όρους, αλλά καί μάς συνέδεσαν μέ τό Αγιώνυμο Όρος.

Στίς περίφημες τριάδες του, τό γνωστότερο έργο του περί τών ιερών ησυχάζόντων, υπάρχει καί μιά θαυμάσια αναφορά γιά τό Άγιον Όρος. Αναφερόμενος ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς στόν όσιο καί ομολογητή Νικηφόρο

γράφει: «Βίον αιρείται καί ακριβέστερον, δηλαδή τόν μονήρη, τόπον δέ πρός κατοικίαν τόν τής αγιωσύνης επώνυμον, εν μεθορίω κόσμου καί τών υπερκοσμίων (Άθως ούτός εστιν, η τής αρετής εστία), ενδαιατάσθαι προθυμηθείς». Από τό χωρίο αυτό καί τά όσα προηγούνται καί έπονται μπορούμε νά σχολιάσουμε δύο σημεία.

Τό πρώτον ότι ο Άθως είναι τό επώνυμο τής αγιωσύνης, δηλαδή τό Άγιον Όρος είναι ο αγιασμένος τόπος, αφού είναι τό μεθόριον μεταξύ τού κόσμου καί τών υπερκοσμίων, η εστία τής αρετής. Είναι επώνυμος τής αγιότητος, γιατί εκεί κατοικούν μοναχοί πού αγιάζονται. Άλλωστε, γνωρίζουμε από τήν ορθόδοξη θεολογία ότι η Χάρη τού Θεού από τήν ψυχή διαπορθεύεται στό σώμα καί από εκεί σέ ολόκληρη τήν κτίση. Τά πάντα αγιάζονται από τήν Χάρη τού Θεού διά τού αγιασμένου ανθρώπου. Τό Άγιον Όρος είναι ένας τόπος μεταξύ τού κόσμου καί τών υπερκοσμίων, αφού σέ αυτό μένουν επίγειοι άγγελοι καί ουράνιοι άνθρωποι. Είναι μεταξύ τού κόσμου καί τού Παραδείσου, στήν πραγματικότητα είναι ο προθάλαμος, ο πρόναος τής θείας Λειτουργίας, πού τελείται στόν ουρανό, όπως τήν περιγράφει τό βιβλίο τής Αποκαλύψεως τού Ευαγγελιστού Ιωάννου. Είναι εστία τών αρετών, γιατί εκεί εξασκείται η πρακτική φιλοσοφία, η άσκηση μέ τήν νηστεία, τήν αγρυπνία καί τήν προσευχή, πού είναι η επίβαση τής θεωρίας.

Τό δεύτερον είναι ότι στό χωρίο αυτό τού αγίου Γρηγορίου τού Παλαμά καί σέ όλη αυτήν τήν ενότητα καταγράφεται σαφέστατα η διαφορά τής θεολογίας καί τού τρόπου ζωής μεταξύ τού οσίου Νικηφόρου καί τού δυτικόφρονος Βαρλαάμ.

Ο Νικηφόρος ήλκε τό γένος «εξ Ιταλών», κατέρριψε τήν κακοδοξία τους καί προσεχώρησε στήν Ορθόδοξη Εκκλησία, η οποία ορθοτομεί τόν λόγο τής αληθείας. Πήγε στό Άγιον Όρος, υποτάχθηκε στους εγκρίτους τών Πατέρων, δείχνοντας για πολύ χρόνο τήν ταπείνωσή του, προσέλαβε από εκείνους τήν τέχνη τής ειρήνης, δηλαδή τήν πείρα τής ησυχίας, καί έγινε αρχηγός αυτών πού αγωνίζονται μέ τόν κόσμο τής διανοίας, δηλαδή τούς λογισμούς καί τίς φαντασίες, καί παλεύουν μέ τά πνευματικά τής πονηρίας, οπότε έγινε διδάσκαλος τών μοναχών στήν ησυχαστική παράδοση. Επειδή έβλεπε ότι πολλοί αρχάριοι δέν μπορούσαν νά συγκρατήσουν ούτε μετρίως τήν αστάθεια τού νού τους, ο όσιος Νικηφόρος πρότεινε τόν τρόπο μέ τόν οποίον ήταν δυνατόν νά συστείλουν μετρίως «τό πολυπόρευτον καί φαντασιώδες» τού νού. Σέ άλλο σημείο ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, αναφερόμενος στόν όσιο Νικηφόρο, γράφει ότι για πολύ καιρό πέρασε «εν ηρεμία καί ησυχία», έπειτα εισήλθε στά ερημικότερα μέρη τού Αγίου Όρους, καί αφού συγκέντρωσε διάφορα πατερικά χωρία «τήν νηπτικήν ημίν αυτών παρέδωκεν πράξιν».

Από τίς αναφορές αυτές τού αγίου Γρηγορίου Παλαμά φαίνεται η μέθοδος τής ευσεβείας καί τής ησυχαστικής ζωής. Προηγείται η υπακοή στους πεπειραμένους

Πατέρας, μέσα σέ ζωή υπακοής, ησυχίας καί ηρεμίας, καί ακολουθεί η παραλαβή τής τέχνης τής ειρήνης τών λογισμών. Μέ τήν ειδική αυτή τέχνη τής νοεράς ησυχίας οι μοναχοί συστέλλουν τόν νού από τίς φαντασίες καί τήν διάχυσή του στό περιβάλλον, καί μέ τόν τρόπο αυτόν νικούν τά πνεύματα τής πονηρίας καί λαμβάνουν τό στεφάνι τής νίκης.

Αντίθετα, ο φιλόσοφος Βαρλαάμ, ενώ ήλθε καί εκείνος από τήν Ιταλία, εν τούτοις κράτησε τήν «κακοδοξία». Καί «ο φιλόσοφος ούτος τήν εαυτού φαντασιώδη πολύνοιαν επαφήκεν, οίόν τι πύρ, τώ κωλύοντι καθάπερ ύλη χρησάμενον» εναντίον τού Νικηφόρου καί τής διδασκαλίας του. Δέν σεβάσθηκε τήν ομολογία του καί τήν εξορία του, δέν σεβάσθηκε εκείνους πού εκπαιδεύθηκαν από αυτόν στά θεία, διά τών οποίων ο Θεός στόλισε καί συνεκρότησε τήν Εκκλησία Του. Έτσι, ενώ ο όσιος Νικηφόρος ακολούθησε τήν ησυχαστική μέθοδο, ο φιλόσοφος Βαρλαάμ στηρίχθηκε στην φιλοσοφία καί τόν φαντασιώδη νού ενώ ο Νικηφόρος υποτάχθηκε στους Πατέρας, παραλαμβάνει τήν τέχνη τής ησυχίας καί γεννά λαμπρούς μαθητάς, ο Βαρλαάμ προσβάλλει καί ατιμάζει τά συγγράμματα τών αγίων καί τήν μέθοδο μέ τήν οποία ο άνθρωπος αποκτά τήν γνώση τού Θεού. Δύο κόσμοι διάφοροι μεταξύ τους, ο ένας κόσμος είναι τής ορθόδοξης ζωής, ο άλλος κόσμος είναι τής ζωής τής στοχαστικής καί σχολαστικής.

Ο π. Μωϋσής στό τρίτομο έργο του περιγράφει τούς αγιορείτες Πατέρες τού εικοστού αιώνας, οι οποίοι ακολούθησαν τήν ζωή καί τήν μέθοδο τού οσίου Νικηφόρου καί όχι τού Βαρλαάμ. Καί αυτό είναι σημαντικό γιατί αυτήν τήν διαφορά μεταξύ τών δύο αυτών ανθρώπων τήν συναντάμε καί σήμερα στην εκκλησιαστική μας ζωή. Υπάρχουν μοναχοί καί λαϊκοί πού αγαπούν τήν ορθόδοξη ησυχαστική παράδοση καί άλλοι πού ακολουθούν τήν βαρλααμική παράδοση, η οποία είναι στην πραγματικότητα η σύγχρονη λεγόμενη μεταπατερική θεολογία. Γι' αυτό τό έργο τού π. Μωϋσή είναι σημαντικό, αφού μάς δείχνει τό Άγιον Όρος ως τό μεθόριο μεταξύ τού κόσμου καί τών υπερκοσμίων, ως εστία τής αρετής καί ως τό επώνυμο τής αγιότητος, πού συνεχίζει τήν παράδοση τών μεγάλων ασκητών τής Εκκλησίας.

3. Τό Άγιον Όρος μέ τά μάτια τού π. Μωϋσή

Τόν π. Μωϋσή τόν γνώρισα στό Άγιον Όρος, στην Μονή τής Σίμωνος Πέτρας. Εκείνος μού είπε ότι μέ συνάντησε για πρώτη φορά στό καράβι πού πηγαίναμε στό Άγιον Όρος εγώ ήμουν Κληρικός καί εκείνος λαϊκός. Δέν θυμάμαι αυτήν τήν σκηνή ούτε καί τόν π. Μωϋσή. Όμως ήμουν στην Ιερά Μονή Σιμωνόπετρας τό έτος 1979, όταν τήν επισκέφθηκε ο π. Παΐσιος για νά μιλήση μέ τούς μοναχούς. Τήν εποχή εκείνη αναζητούσα τόν π. Παΐσιο για νά συζητήσω μαζί του κάποιο θέμα καί τόν βρήκα στην Ιερά Μονή τού οσίου Γρηγορίου. Ανέβηκα μαζί του στην Σιμωνόπετρα

καί επειδή δέν μπορούσε νά μέ δή εκεί, μέ προσέλαβε στήν συνοδεία του, βαδίζοντας περίπου τέσσερεις ώρες γιά νά πάμε στό Κελλί του, τήν Παναγούδα, καί νά μιλήσουμε εκεί, όπου καί διανυκτέρευσα καί αξιώθηκα νά γίνω αυτήκοος μάρτυρας τού τρόπου τής νυκτερινής προσευχής του. Στήν Σιμωνόπετρα, λοιπόν, άκουσα τήν διήγηση τού π. Παΐσιου γιά τόν πειρασμικό νυκτερινό επισκέπτη, τό «ταγκαλάκι» πού ενόχλησε τόν π. Παΐσιο, πού κοιμόταν δίπλα από τό κελλί τού π. Μωϋσή.

Έκτοτε ο π. Μωϋσής είχε πολλούς πειρασμούς καί όλους τούς αντιμετωπίζει μέ θάρρος, υπομονή, σιωπή, ησυχία καί προσευχή. Μιλά καί γράφει μέσα από πόνο καί χαρά, μέ ποίηση καί λόγο, μέ επιχειρήματα σοβαρά καί αποφασικά, πάντως, όμως, μέσα από τήν μυστική ακρόαση τού εσωτερικού σφυγμού τού Αγίου Όρους. Αξιώθηκε καί αυτός νά γνωρίση τόν κτύπο τής καρδιάς τού Αγίου Όρους, τήν μυστική καί απόρρητη αγρυπνία του, τό δυνατό του κρασί. Δέν παραμένει στό εξωτερικό περίβλημα, πού μπορεί νά είναι σάν τό σκληρό καρύδι, αλλά εισέρχεται φιλόφθωπα στήν ψύχα, τόν καρπό, πού τρώγεται ευχάριστα, θερμαίνει καί ζωογονεί. Ο λόγος του είναι ποιητικός καί εκφαντικός, βγαλμένος μέσα από τόν δικό του πόνο, τήν μυστική του προσευχή, τόν αλάλητο στεναγμό, τήν αναζήτηση τήν καρδιακή, τήν αγωνία καί τήν ησυχία τού νοσοκομείου, τό άγγιγμα τού θανάτου καί τήν βίωση τής αναστάσιμης ζωής, τήν δεύτερη ζωή πού τού χάρισε ο Θεός μέ τήν συνέργεια τών γιατρών, αλλά καί τήν άλλη ζωή τής αιωνίου απαρχής. Είναι μιά μαρτυρία ζωντανή καί ευεργετική. Θαυμάζω τήν δραστηριότητά του, τήν κινητικότητά του, τόν λόγο του καί τήν μαρτυρία του, τά πετάγματα καί τήν ισορροπία του, τήν αρρενωπότητα καί τήν μητρικότητά του. Έτσι εξηγείται καί η συγγραφή, πού τήν εκλαμβάνει ως ευλογία θεϊκή.

Στό τρίτομο αυτό έργο μου άρεσαν πολλές εκφράσεις καί χαρακτηρισμοί πού δίνει σέ διάφορους αγιορείτας πού βιογραφεί. Παραθέτω μερικούς από αυτούς: «Εξασκών τήν νοεράν εργασίαν καί εσθίων τής θείας αγάπης τό μέλι, γενόμενος καί εις άλλους ωφέλιμος». «Η προσευχή τόν ανέβαζε σέ θείες θεωρίες». «Ιερός βλαστός καί ευώδης ανθος... τήν ευωδία του ευφράνθησαν πολλοί». «Δόθηκε μετά δακρύων στήν φίλη προσευχή». «Υπέταξε τόν αντάρτη νού, τήν δέσποινα κοιλία καί απέκτησε χρηστοθήθεια». «Γέρασε μόνος καί δέν είχε καμιά βοήθεια». «Ηλθε στό Άγιον Όρος στήν περιβόητη Χερσόνησο τών αγίων. Η τριετής φοίτησή του στό αθωνικό φροντιστήριο τής οσιότητος... τού έδωσε ισχυρή δύναμη, γιά ν' αρχίσει ιεραποστολικό έργο». «Τίς ασθένειες τού σώματος θεωρούσε υγεία τής ψυχής καί πηγή ταπεινώσεως». «Ένα σπάνιο ευώδες άνθος τού Περιβολιού τής Παναγίας. Επί 70 έτη μούντζωνε τήν κοσμική ματαιότητα, κάθε ανθρώπινη παρηγοριά». «Άδολος, απλός, ευθύς, πράος, υπάκουος, ακτήμων, σπάνιος αγωνιστής, ευλαβέστατος, ειλικρινής, απονήρευτος». «Εκούσια καί ακούσιος

πείνα, φτώχεια, στέρηση, κακουχία, και ταλαιπωρία. Πυκνές ασθένειες και πολλοί πειρασμοί τον κούρασαν αλλά δεν τον απογοήτευσαν. Τά δεχόταν όλα ως από Θεού». «Υπήρξε ασκητικός και βιαστής στην καλογηρική του». «Οι ένθεες αρετές στόλιζαν την αγνή του καρδιά.... Τό νού του είχε μόνιμα στραμμένο στά ουράνια. Είχε χάρη τό προσωπό του. Γαλήνευε κανείς μόνο πού τον έβλεπε. Είχε παιδική ψυχή, απλότητα, ακακία, αγαθότητα. Την αρετή του την έκρυβε επισταμένως. «Ζεί απλά, λιτά, καλογερικά, αναπτύσσοντας την αρετή της φιλοξενίας». «Έως της κοιμήσεώς του διατήρησε ακμαία τή φιλοθεία, τή φιλαγιότητα, τό φιλάρετο, τό φιλάδελφο, φιλάρετο και φιλοαθωνικό πνεύμα».

Πρίν τελειώσω αυτήν την σύντομη εισήγησή μου δεν μπορώ να αγνοήσω την άποψη τού π. Μωϋσή για τό Άγιον Όρος, όπως την διατύπωσε μέ ποιητικό τρόπο.

«Καράβι πού ταξιδεύει τό Άγιον Όρος μέ κατάρτι τον Άθωνα, σημαία την Μεταμόρφωση κι άγκυρα την Παναγία, στ' αμπάρια κουβαλάει νάμα, μέλι, κερι και λιβάνι για τούς πεινασμένους τού νάρθηκα, για τούς λαβωμένους των στασιδιών».

Καράβι είναι τό Άγιον Όρος σαν την Εκκλησία -ναός- πού πλέει μέσα στην νεκρά θάλασσα τού βίου τούτου, για να αποβιβάσει τούς επιβάτες του στό εύδιο λιμάνι, την θεωρία τού Θεού. Αυτό τό ζωντανό και ζωηφόρο καράβι δέχεται πολλούς πειρασμούς, από πειρατές και διαφόρους εσμούς, από κύματα και ονειδισμούς, βράχια και πάθια και όμως αυτό πορεύεται για να ελλιμενισθή στον προορισμό του, στό πέρας τού μυστηρίου.

Κατάρτι του είναι ο περιώνυμος Άθως, τον οποίο στολίζει τό αγιορείτικο Θαβώρ, πού κρύβει μεταμορφωμένους αγιορείτας, φανερούς και αφανείς, γνωστούς και αγνώστους, θεατούς και αθεάτους, ενδεδυμένους και γυμνούς.

Άγκυρα είναι η Παναγία, η άγκυρα της πίστεως και της ελπίδας, τά μητρόθεα σπλάχνα πού αγκαλιάζουν όλον τον κόσμο, πού παραμένει σιωπηλή και εύλαλη μητέρα, η οποία αγαπά όλους τούς ανθρώπους, ιδιαιτέρως όσους γίνονται πνευματικές μητέρες τού Υιού της.

Στά αμπάρια του αυτό τό ευλογημένο καράβι, ως πολύτιμους θησαυρούς δεν κουβαλάει απλώς τούς καρπούς της αρχιτεκτονικής, της αγιογραφίας, της παλαιογραφίας, αλλά ό,τι πιό ταπεινό, φτωχό και γλυκό διαθέτει η Ορθόδοξη Εκκλησία και είναι πέρα από τά αποκυήματα της φαντασίας, τούς στοχασμούς και τούς ευσεβισμούς. Είναι τό νάμα, πού γλυκαίνει και τρελλαίνει τό μέλι, πού γίνεται από τίς μέλισσες της ησυχίας και προσφέρεται γι' αυτούς πού αγαπούν τά γλυκέα τώ λάρυγγι λόγια τού Θεού, τά άρρητα ή και ρητά ρήματα τό κερι, πού φωτίζει κενωτικά και παρηγορεί ιλαρά, όπως ιλαρό είναι τό Φώς τού κόσμου τό λιβάνι, πού

ευωδιάζει ουρανό και ανεβαίνει ως οσμή ευωδίας θανάτου και ζωής, ευλογημένης θανατοζωής.

Και τους θησαυρούς αυτούς τους φυλάει κρυφά, μυστικά για να τους δώσει με απλοχεριά σ' αυτούς που το αγαπούν και την μυστική φωνή του ακούν, σε όσους έχουν πονέσει εσχατολογικά και έχουν πληγωθή βαθειά, σ' αυτούς που κάθονται στον Νάρθηκα και πεινούν για άλλη δικαιοσύνη και πονούν από τις πληγές που κανένα Νοσοκομείο δεν θεραπεύει και κανένας δεν μπορεί να ακουμπήσει παρά μόνον ο αιώνιος γιατρός που αγγίζει τρυφερά.

Τό Άγιον Όρος είναι τόπος λόγου και σιωπής, μυστηρίου και φανέρωσης, άσκησης και θεοπτίας, ανθρωπιάς και θεϊκής φοράς, παρελθόντος και εσχάτου. Όλο τό Άγιον Όρος βρίσκεται μέσα στην καρδιά του και τό καταλαβαίνει αυτός που ακούει τον μυστικό κτύπο της, που λέγει ακατάπαυστα την ευχή, την ουράνια ωδή. Τό εξωτερικό πλησίασμα τού Αγίου Όρους είναι οι λαμπρές ακολουθίες του, αλλά τό εσωτερικό του άγγιγμα είναι τά τερριρέμ, όχι της ψαλτικής, αλλά της ζωής της καρδιακής. Αν μπορούσε κανείς να πλησιάσει την καρδιά ενός Αθωνίτου μοναχού, που κάθετα στο στασίδι του σε στάση ύπνου και ξύπνιου, όταν ψάλλωνται τά τερριρέμ, αυτός μπορεί να δει τί είναι τό Άγιον Όρος. Αυτήν την στάση τού αγρυπνούντος κεκοιμημένου μοναχού και την εσωτερική κραυγή του, που ορμά προς τον άναρχο Τριαδικό Θεό, σε μία αεικίνητη στάση και σε μία στάσιμη κίνηση περιγράφει στο τρίτομο έργο του ο π. Μωϋσής.

Έτσι τό διάβασα και αυτήν την αίσθηση διέκρινα. Αυτό είναι τό Άγιον Όρος. Όποιος γνώρισε κάποιο άλλο Άγιον Όρος, έχει σφαλερή αίσθηση και γνώμη που προσφέρεται για ταχύτατη αναθεώρηση, για να προσεγγίσει κάποιον ζωηφόρο ερημίτη. Τό Άγιον Όρος είναι γεμάτο από πνεύμα και ζωή, αγάπη και θαλπωρή, κομποσχοίни και προσευχή, αναμονή και προσμονή, όνειρο και κραυγή, λάδι και κρασί, ώσμωση καταπληκτική και αιώνια ευλογητή.

Για να μιλήσης για τό Άγιον Όρος πρέπει να είσαι καρδιακός αναζητητής, νηφάλια μεθυσμένος και οινοχόος καλός, πονεμένος εραστής και ευαίσθητος ποιητής, όπως είναι ο π. Μωϋσής.

Ευχαριστώ για την δική σας προσοχή.

Πηγή: zoiforos.gr